

Sygn. akt XII Ga 284/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział XII Gospodarczy – Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący- Sędzia: SO Robert Jurga

Sędzia: SO Bożena Cincio-Podbiera (spr.)

Sędzia: SO Janusz Beim

Protokolant: st. protokolant sądowy Rafał Czopek

po rozpoznaniu w dniu 9 października 2013 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa Towarzystwa (...) w W.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w T.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez stronę powodową

od wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowie

z dnia 8 kwietnia 2013 r. sygn. akt V GC 168/13

I. oddała apelację;

II. zasądza od strony powodowej na rzecz strony pozwanej koszty postępowania apelacyjnego w kwocie 300,00 zł (trzysta złotych).

Sygn. akt XII Ga 284/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 9 października 2013 r.

Strona powodowa Towarzystwo (...) w W. domagała się zasądzenia od strony pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w T. kwoty 2.256 zł z odsetkami ustawowymi tytułem regresu ubezpieczeniowego opartego na art. 828 k.c. Strona powodowa wniosła także o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu podała, że dnia 2 września 2008 r. doszło do zalania mieszkania K. L., za co odpowiedzialność ponosiła strona pozwana. Wskazała, że poszkodowana miała zawartą umowę ubezpieczenia mieszkania, w dniu 4 września 2008 r. zgłosiła szkodę stronie powodowej, a ona po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego wypłaciła odszkodowanie w wysokości objętej pozwem. Strona pozwana, mimo wezwania do ugodowego zabawienia sprawy, nie zwróciła żądanej kwoty.

W dniu 5 września 2012 r. Sąd Rejonowy w Rzeszowie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym orzekając zgodnie z żądaniem pozwu.

Strona pozwana wniosła przeciw od tego nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości i wnosząc o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu.

Pozwana podniosła zarzut przedawnienia roszczenia. Wskazując na treść art. 442¹ § 1 k.c. stwierdziła, że 3-letni termin przedawnienia rozpoczął bieg najpóźniej w dniu 5 września, kiedy to została sporządzona notatka służbowa.

Wyrokiem wydanym dnia 8 kwietnia 2013 r. Sąd Rejonowy w Tarnowie oddalił powództwo oraz zasądził od strony powodowej na rzecz strony pozwanej kwotę 617 zł tytułem kosztów procesu.

Poza sporem pozostawał fakt zalania w dniu 2 września 2008 r. mieszkania K. L., które ubezpieczone było u strony powodowej. Niesporne było również, że w dniu 4 września 2008 r. poszkodowana zgłosiła ubezpieczycielowi szkodę, wszczęto postępowanie likwidacyjne i w dniu 24 września 2008 r. wypłacono odszkodowanie w kwocie 2.256 zł. Dnia 5 września 2008 r. została sporządzona notatka służbowa przez administratora i poszkodowaną, w której wskazano, że przyczyną zalania mieszkania był przeciek zaworu odpowietrzającego instalacji c.o.

W oparciu o dowody z dokumentów Sąd Rejonowy ustalił, że strona powodowa w dniu 22 września 2011 r. złożyła w Sądzie Rejonowym w Tarnowie wniosek o zawezwanie strony pozwanej do zawarcia ugody. Ugody nie zawarto.

Mając za podstawę tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy stwierdził, że strona pozwana odpowiada za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym, a ubezpieczyciel przejął roszczenie poszkodowanej o naprawienie szkody i przysługuje mu roszczenie regresowe wobec sprawcy szkody. Sąd wskazał na regulację zawartą w art. 442¹ § 1 k.c. i stwierdził, że 3-letni termin przedawnienia rozpoczął bieg w dniu 6 września 2008 r., tj. dnia następnego po przekazaniu stronie powodowej notatki służbowej sporządzonej z administratorem, w której określono przyczyny zalania mieszkania, a upłynął w dniu 6 września 2011 r. Sąd powołał się na ugruntowane w judykaturze stanowisko, zgodnie z którym roszczenia regresowe zakładu ubezpieczeń ulegają przedawnieniu w takich warunkach, w jakich przedawniają się nabyte przez niego roszczenia ubezpieczającego do osoby trzeciej odpowiedzialnej za szkodę w ubezpieczonym mieniu.

Strona powodowa wniosła apelację od tego wyroku, zaskarżając go w całości i domagając się jego zmiany i uwzględnienia powództwa oraz zasądzenia kosztów procesu.

Zaskarżonemu wyrokowi strona powodowa zarzuciła naruszenie art. 828 § 1 k.p.c. przez błędne uznanie, że w związku z wypłatą odszkodowania i nabyciem przez zakład ubezpieczeń prawa do regresu, jest on ograniczony terminem przedawnienia takim, jaki miała poszkodowana.

W uzasadnieniu apelacji strona powodowa stwierdziła, że z art. 828 § 1 k.c. wynika, że roszczenie regresowe staje się wymagalne dopiero z dniem wypłaty odszkodowania, a zatem od tego dnia rozpoczyna się bieg terminu przedawnienia, nawet mimo posiadania przez ubezpieczyciela wiedzy o szkodzie i sprawcy szkody.

W odpowiedzi na apelację strona pozwana wniosła o oddalenie apelacji jako bezzasadnej oraz zasądzenie od strony powodowej kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest nieuzasadniona i nie zasługuje na uwzględnienie.

Prawidłowo Sąd Rejonowy stwierdził, że zgłoszone przez stronę powodową roszczenie uległo przedawnieniu z dniem 6 września 2011 r., a to wobec faktu, że strona powodowa dowiedziała się o szkodzie i jej sprawcy w dniu 5 września 2008 r., a roszczenie regresowe zakładu ubezpieczeń ulega przedawnieniu w takim terminie, w jakim przedawnia się

roszczenie poszkodowanego wobec osoby odpowiedzialnej za szkodę w mieniu. Stanowisko takie ugruntowane jest w orzecznictwie Sądu Najwyższego już od 1985 r. (zob. wyrok SN z dnia 31 maja 1985 r., III CRN 148/85, OSN 1986, nr 3, poz. 34). Przepis art. 828 § 1 k.c. przewiduje szczególny przypadek podstawienia (subrogacji) w porównaniu z regulacją wstąpienia w prawa wierzyciela, o którym mowa w art. 518 § 1 pkt 4 i § 3 k.c. Stosownie do art. 828 § 1 k.c. na ubezpieczyciela przechodzi z mocy samego prawa roszczenie ubezpieczającego do sprawców szkody. Roszczenie ubezpieczyciela do osoby odpowiedzialnej za szkodę jest tym samym roszczeniem, które przysługuje ubezpieczonemu poszkodowanemu przeciwko sprawcy szkody. Nie jest to roszczenie z tytułu umowy ubezpieczenia. Oznacza to nie tylko, że wierzytelność nabyta przez ubezpieczyciela jest, co do natury, tą samą, jaką w stosunku do osoby odpowiedzialnej za szkodę miał ubezpieczający, ale również i to, że w procesie dłużnik nie może być w gorszej sytuacji, niżby był w procesie odszkodowawczym, wdrożonym przez poszkodowanego ubezpieczającego. W konsekwencji na ubezpieczyciela wierzytelność przechodzi wraz z istniejącymi ograniczeniami (art. 513 k.c.). Istota regresu polega bowiem na zmianie wierzyciela w stosunku zobowiązaniowym między poszkodowanym a osobą odpowiedzialną za szkodę, a to przez wejście ubezpieczyciela w miejsce poszkodowanego, a następnie na realizacji roszczenia. Roszczenie regresowe ubezpieczyciela ma zatem charakter pochodny, zależny od istnienia zobowiązania, z tytułu którego może być wykonywane. W rezultacie roszczenia regresowe ubezpieczyciela ulegają przedawnieniu w takich warunkach, w których przedawnia się nabyte przezeń roszczenie ubezpieczającego do osoby trzeciej, odpowiedzialnej na szkodę w ubezpieczonym mieniu (art. 828 § 1 k.c.). Wstępując w miejsce ubezpieczającego (art. 518 § 1 pkt 4 k.c.), ubezpieczyciel zatem nabywa do osoby trzeciej roszczenie z takim ograniczonym terminem przedawnienia, jaki - po odliczeniu okresu, który do tego czasu upłynął - pozostawał ubezpieczającemu na dzień zapłaty odszkodowania do dochodzenia od tej osoby wynagrodzenia wyrządzonej mu szkody. W przypadku regresu ubezpieczeniowego nie ma zastosowania okres przedawnienia właściwy dla roszczeń z tytułu umowy ubezpieczenia, lecz termin właściwy dla danego roszczenia, czyli taki sam, jaki przysługiwałby ubezpieczonemu dochodzącemu tego roszczenia samodzielnie (por. orzeczenia SN z dnia 17 lipca 2003 r., III CZP 43/03, OSNC 2004, nr 10, poz. 151, 16 grudnia 2003 r., II CK 330/02, z dnia 18 listopada 2005 r., IV CK 203/05, 16 czerwca 2009 r., V CSK 447/08 oraz 15 stycznia 2010 r., I CSK 166/09). Termin przedawnienia roszczeń regresowych nie ulega zawieszeniu ani przerwaniu na skutek przejścia roszczenia na zakład ubezpieczeń. W świetle powołanych przepisów i stanowiska judykatury brak jest podstaw do przyjęcia, że termin przedawnienia roszczeń regresowych rozpoczyna bieg od dnia wypłaty przez zakład ubezpieczeń odszkodowania.

W niniejszej sprawie strona powodowa nabyła z mocy prawa wierzytelność, która ma charakter roszczenia o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym, a skoro roszczenie regresowe ma charakter akcesoryjny (pochodny) w stosunku do roszczenia poszkodowanego wobec sprawcy szkody, to roszczenie regresowe strony powodowej uległo przedawnieniu w warunkach określonych w art. 442¹ § 1 k.c.

Wobec powyższego orzeczono jak w pkt I wyroku na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w pkt II wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 99 k.p.c. i § 6 pkt 3 oraz § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2010 r. Nr 10, poz. 65 z późn. zmianami).

Ref. I inst. SSR A. Płaczek